

leti vročina pritisne, se začnejo ravno v tistih celicah, v katerih je cvetlični prah, nekake ostudne pajčevine kazati, in črviči se izležejo. Ker se pa ravno v tistih celicah, v katerih je cvetlični prah, črvi izležejo, je to očitno znamenje, da čebele poleti s cvetličnim prahom vred tudi veliko črvice zalege v panjeve nanosijo. — Ko se črviči izležejo, sat za satom napadejo, zato, ker eden na drugem leže, in čez malo časa so vsi satovi s pajčevino prepreženi, polni ugnjusnih črvov in veš, tako, da se mora vsakemu človeku studiti, tak méd le pogledati, še veliko bolj pa, ga zavživati.

Koliko boljši so tedaj zopet v tem oziru novi Kranjski panjevi, ker si čebelar tako lahko najlepši méd v satovji pridobi, pa tudi tako lahko nepoškodovanega ohrani, ali pa tudi po svetu razpošilja!

(Dalje prihodnjič.)

Šolske stvari.

O razstavi učnih pomočkov

za ljudske in meščanske šole v Gorici.

O tej zanimivi razstavi smo izvedeli to-le: Razstava prizadene gotovo znamenite stroške. Da se za te stroške kolikor toliko denarja nabere, kakor tudi za napravo posebnega zaloga v podporo ubogim dekletom, ki se pripravljajo za učiteljstvo, določile so šolske oblasti, da bodo vsi, ki pojdejo razstavo gledat, plačevali vstopnino, in sicer prvi dan (12. oktobra t. l. ob 10. uri dop.) 30 krajc., drugi dan 20, tretji in naslednje dni pa le po 10 krajc. Če kdo v omenjeni dobrotni namen kaj več podari, bode se njegovo imé priobčilo ter naznanilo deželnemu šolskemu svetovalstvu in ravnateljstvu c. kr. izobraževališča za učiteljice. — Učitelji in učiteljice iz domače dežele bodo smeli vsak čas brezplačno hoditi k razstavi; učitelji iz drugih dežel pa bodo morali izkazati, da so res učitelji, ako bodo hoteli razstavo brezplačno ogledovati.

Národno blago.

Prislovice in reki iz Istre.

Zapisal J. V. *)

Otrok na mater gleda (od nje se uči).

Nejedavke, nepijavke debele rjavke (skrivši jedevajo in pijejajo).

Vino tretjega lista (tri leta staro), četrtega itd.

Lahka skuža (izgovor) pole dobrega muža (rečevajo žene).

Tovari (osli) nisu hodili na nebo, da bi znali za daž (se reče, ako kdo praša: bo li dež ali ne).

Da bi šenci (uši) na tebi od glada pogibali!

Ki bi mu do repa dosel (se reče prevzetnemu).

Bolje da sam kačku rodila, nego tebe (rečevajo matere porednemu si otroku).

Nebudi primera, ili tamo mu budi (se reče govoreč o kakošni veliki rani).

Nebi dal Bogu kamik, da vragu glavu razbije (se reče od lakomnega).

Nebiš dal Bogu soli? Odgovor: bim je dal, da ti pamet nasoli.

Nezabi ča imaš reči (reče, kdor kemu govor pregovori.)

Da morem, bim ga pod svoju kožu skril od pogibeli (takoga ljubim).

*) Hvala lepa!

On se oholi, kao pas s zgorelom nogom (se reče na onega, kdor se brez vzroka uzvišuje.)

Zvrlenac — nadulac, rožič na češpi, slivi itd.
Štrama, lojtra za voz.
Keljac, dremelj dreva.

Ozir po domovini.

Vrh Krima.

Najviši hrib v Ljubljanski okolici, ki ga vidiš iz mnogih krajev mesta, zunaj mesta pa skoro od vseh strani, kamor greš, je Krim, okoli 3500 čevljev visok, mejač velicega ljubljanskega mahú in starodavni čuvaj ostankov stavb na koléh.

Ker se ne spominjam, da bi bil že kje bral popis kacega túrista o Krimú, se je vzbudila misel v meni, da morebiti komú vstrežem s popisom hodá na Krim.

Misel, pohoditi očaka zablatnih višin, sprožil je prvi naš hribolazec g. Franjo Kadilnik. 19. septembra v jutro zbere se nas tedaj družbica šesterih pri zidanem mostu na dolenski cesti namreč g. Fr. Kadilnik in še 3 drugi uradniki banke Slovenije (gospodje Kern, Hanuš, Močnik), g. Jak in pisavec teh vrstic. Ob 6. uri se odpeljemo po Ižanski cesti ter pri 118. telegrafnem kolu malo postojimo ogledovaje kraj zgodovinsko znamenitih stavb na koléh, kjer pa nismo družega videli nego ob obéh stranéh ceste razbrskana tla in leseno kočico stražnika, zraven pa na obeleni smreki več zastav, katerih barve pa zarad pregoste megle nismo mógli prav razločiti. Ob sednih dospemo na Ig, kjer se v Merčnikovi gostilni ustavimo. Tú se nam pridruži še Ižanski učitelj g. Govekar, da nas je bilo skupaj 7. Vodnika smo lahko dobili, ker je bila nedelja in so bili ljudje tudi iz vasi pod Krimom pri prvi maši na Igu. — Ob osmih jo odrinemo iz Iga (Stúdenca) v Vrbljene in tú počakamo četrť ure, da je naš vodnik Grmek (po domače Mikš), precej zgovoren kmet iz Vrbljen, na svojim domu h. št. 40. malo pokosil („zajutroval“). Med tem je solnce jako gosto jutranjo meglo predrlo in nastalo je najlepše jutro in jedva dober streljaj pred nami se nam razkrije v najčistejem zrakú strmi — Krim. Blizo 9. ure pride vodnik od kosila, potrese češpljo, naveže za žejo češpelj v ruto, in hajd na višavo! Kratka po črez Mikševo polje pripelje nas v znožje hriba.

(Konec prihodnjič.)

Politične stvari.

Kakošen bode konec ustaje Ercegovincev in Bosnjakov?

Majhni deželi ste Ercegovina in Bosna in revna je slovanska raja; al tako srčno se boruje za svojo vero in osvobodenje iz jarma turškega, da iz potokov prelite krvi doide jej konečno vendar rešitev.

Konečnega tega izida pa se je nadjati iz dveh razlogov, ki sta: junaški boj ustajnikov in pa simpatije narodov večine Evropejske. To dvoje je vzrok, da se začenja tudi diplomacija že nekako drugače sukati in vzlasti potem, kar je Angleška vlada po svojem poročniku Elliot-u v Carigradu dala druge strune napeti proti vladi turški, enake tistim, kakoršne je nekđaj ruski poročnik Menčikov nategnil proti njej. Pravični reči je nazadnje vendar-le zmaga gotova, in če je kak upor na svetu upravičen, bogme, da je upor slovanskih kristijanov mahomedanskemu barbarstvu.

Ustajniki se v tako imenovanih malih bitvah mojstersko vojskujejo; hodi jim pa tudi na dobro, da Turki ne poznajo terêna (bojišča), pa si tudi ne prizadevajo, ga poznati; kar na vrat na nos marširajo sèm ter tjà in domišljujejo se zmagovalce, če le ne zadenejo na nobenega sovražnika; ustajniki pa iz dobro izbranih zaséd planejo nad Turke, jih potolčejo ter se potem zopet vmaknejo v zatišja. To pa je način vojskovanja, po katerem bi vsaka veliko bolje disciplinirana in veliko bolje oborožena in oskrbljena armada hude udarce dobivala. Upor ustajnikov pa utegne Turkom še nevarniši postati, ako se jim posreči, boj podaljšati čez zimo.

Vrh vsega tega tira turškega vojaka, ki je slabo plačan in pomanjkanja trpi, le sila svojih poveljnikov v boj, in čem večkrat so tepeni, tem bolj so plašni, misleč po svoji veri, da je to naklon osode. — Nasproti temu pa Ercegovinec in Bosnjak, če tudi strašno veliko trpi, gré navdušen v boj, ker vé, da se bojuje za najdražje svetinje svoje, za rešitev iz sto- in stoletnih muk in nadlog. V vsem pa upornike osrčuje sočutje, ki se jim oglašá od vseh strani, izvzemši one katerije nemčurskih in magjarskih časnikov, ki so Slovonom principièlni nasprotniki in bi vsacega Slovana, ki se za obveljavo pravic svojih poteguje, raji v žlici vode potopili nego mu drobtinico pravice dovolili. Take velikanske simpatije narodov, ki se tedaj — zunaj vladinih krogov — povsod kažejo bojevalcem za pravično reč in za obveljavo človečanstva, navdušujejo jih, da ne opešajo na bojišči, vedé, da — če tudi bi jih nečimurna diplomacija evropejska zopet potlačila v jarm krvopivca — bode nedolžno prelita kri vpila k nebesom za maščevanje, da jim naposled vendar rešitev doide, kar je došla Grkom, ki so po prelitih potocih krvi dosegli svobodo in samostojnost.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

IV.

Policijski komisar.

(Dalje.)

Nekega dne sem se peljal tri postaje daleč v nujnih opravkih. Storiši svoj posel se podam v gostilno okrepcat svoje trudne ude. Tam najdem mladega trgovca, o katerem sem prej govoril. Po navadi me pozdravi in povabi, da se tik njega vsedem in mi pové, da je tudi on po opravkih tù. Ker je imel vlak kmalu priti, sva se podvizala z jedjo in pijačo, potem se podava proti kolodvoru, ki je bil kak četrť ure od vasi. Tje prideva še ravno prav in kupiva karti družega razreda. Vlak pridrdrá, al zavoljo neke škode na hlaponu mora stati tu, dokler se škoda ne popravi. Popotniki, nehoté čakati v zaprtih vozéh, večidel izstopijo in se sprehajajo deloma znotraj, deloma zunaj postaje. Jaz s svojim tovarišem stojim pri vhodu in si ogledujem popotnike. Ravno pride proti nama velik, čvrst možak, drži se ga mlada ženska nenavadne lepote. Jaz se bolj zagledam v njo, ko v njega.

„Kako krasna ženska podoba!“ šepetam svojemu tovarišu; „taka lepota je pač redka.“

A moj tovariš ne odgovorí nič, marveč strmé gleda, in ko tujec s svojo spremljevalko memo naju gré, me mladi trgovec dregne in zašepetá z ostrim glasom:

„Ta je tisti!“

„Kateri tisti?“ ga prašam jaz zavzet.

„Tisti, ki — no, saj vam je znano — ki mi je takrat pobral vso banko. Jaz grem za njim, ne bo mi všel, dobro poznam to oko, ta glas.“

S tem hoče skočiti za tujcem, jaz pa ga primem za roko in mu šepetam:

„Počasi, prijatelj, naglost ni pridna. Mogoče, da se motite in če ga zgrabite in se skaže, da ste se zmotili, se podaste v nepotrebne sitnosti. Prepustite vse meni, in če je ta človek res tisti, kateri se vam zdi, mi ne bo všel, zanesite se na-me.“

Mladi trgovec mi prav dá in se strinja z mano, da je ta dva tujca najprej treba opazovati. Jaz pokličem najprej konduktérja.

„Kdo sta ta par, ki je ravnokar tu ven šel, in kam se pelje?“ ga prašam.

„Čemu prašate, gospod?“ se oglasi konduktér.

„Jaz sem sodnijska oseba, zahtevam od vas natančen odgovor,“ pristavim resno.

A tako! No, kar vem, bom povedal. Ta človeka sta stopila v L. v voz in me prosila, da jima dam poseben oddelek, če je mogoče. Peljeta se menda na Laško, kajti gospod me je prašal, kdaj pridemo v N. in koliko časa je tam čakati. Več o njih ne vem, pa zdi se mi, da sta dva ravno poročena zakonska in na potovanji po poroki.“

„Dobro“, pravim jaz, „naju boste spustili v isti oddelek, razumite? Izgovorite se s tem, da drugje nikjer ni prostora.“

Čez kak četrť ure vabi zvonec sprehajalce, da naj gredó zopet na svoje prostore, škoda na hlaponu je bila popravljena. Tujec z ono krasno žensko pride zopet memo naju in gre v voz, mi-dva pa za njim. Ko vidi, da vstopita dva tuja človeka, se malo zakremži, a ko mu konduktér reče, da ni razen tega nobenega prostora v vlaku več praznega, sede v kot nasproti dami in nama obrne hrbet, tako da obraza ni videti. Dama se ozre po nama in nič kaj prijazen pogled iz njenih žarečih oči naju zadene, potem pa jameta oba skozi okno gledati.

Vlak je bil med tem jel drdrati, zdaj je drčal že s polno naglostjo, ker je hotel popraviti zamudo. Kaj rad bi bil jaz bolj natanko videl tujca, da bi ga primerjal z ono podobo, katero sem si bil vsled telegrafičnega podpisa o njem naredil; zdaj je imel polno brado, toraj je bil nekoliko spremenjen. Moj tovariš sedi jako nemirno na svojem prostoru, vidi se mu, da bi popotniku najrajše na tilnik skočil; pa moje oko ga nazaj drži. Jaz se nagnem k njemu in zašepetam:

„Ali ste še te misli, da je ta pravi?“

„Še bolj gotov sem ko prej“, mi odgovorí skoro malo preglasno. „Sicer pa se bom še bolj na tanko prepričal.“

Popotnik je bil med tem prižgal si smodko, trgovec brž odpre tudi svojo torbico, ponudi meni smodko in vzame potem sam eno.

(Dalje prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Sneg* so pretekli teden dobili že v nekaterih deželah. Iz Braševa na Erdeljskem se piše, da je ondi toliko snega padlo, da po cestah niso mogli naprej. Tudi v okraji Turka na Gališkem je taka. Tudi blizu Dunaja na Semeringu je hudo medlo, ko je v petek presv. cesar ondi na lovu bil.